

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ ATHENS FLYING WEEK 2026 – ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ F-4 PHANTOM

Οι Αεροπορικές Επιδείξεις είναι διεθνώς αναγνωρισμένες όχι μόνο ως εντυπωσιακά θεάματα, όπου αεροσκάφη εκτελούν ελιγμούς σύνθετους, μεγάλης ακρίβειας και υψηλού κινδύνου, αλλά και ως θεσμοί αεροπορικής παιδείας, ιστορικής μνήμης και προβολής της τεχνολογίας. Φέρνουν την Αεροπορία πιο κοντά στην κοινωνία και αναδεικνύουν την ιστορία, την παράδοση, την εκπαίδευση και τις σύγχρονες δυνατότητές της. Συμβάλλουν ουσιαστικά στη διάδοση του αεροπορικού πνεύματος, ιδιαίτερα στους νέους, καθώς τους φέρνουν βιωματικά σε επαφή με την αεροπορία, την τεχνολογία και τους ανθρώπους της. Η άμεση εμπειρία ενός αεροσκάφους και μιας πτητικής επίδειξης μπορεί να καλλιεργήσει το ενδιαφέρον τους για την αεροναυπηγική, τη φυσική, τα μαθηματικά, την πληροφορική και γενικότερα τις επιστήμες (STEM), αλλά και να αναδείξει επαγγελματικές προοπτικές στον χώρο της Αεροπορίας.

Παράλληλα όμως, οι αεροπορικές επιδείξεις αποτελούν σημαντικό μέσο προβολής της αεροπορικής ισχύος μιας χώρας. Με τη συμμετοχή σύγχρονων στρατιωτικών αεροσκαφών, την παρουσίαση του επιπέδου εκπαίδευσης του προσωπικού και την επικοινωνία με ξένες αεροπορικές δυνάμεις, προβάλλονται η επιχειρησιακή ικανότητα, η τεχνογνωσία και η διεθνής συνεργασία.

Μία καταγραφή, των σημαντικότερων ευρωπαϊκών αεροπορικών επιδείξεων, όπως αυτή που παρουσιάζεται στη συνέχεια με τα **«40 Μεγάλα/Σημαντικά Ευρωπαϊκά Air Shows»**, αναδεικνύει ακριβώς την ευρύτατη πολιτική-στρατιωτική τους διάσταση και μεγάλη κοινωνική αποδοχή τους. Η διοργάνωσή τους πραγματοποιείται τόσο από κρατικούς και δημόσιους φορείς, όσο και από ιδιωτικούς. Δεν αφορά εκδηλώσεις οι οποίες συγκεντρώνουν απλώς το ενδιαφέρον χιλιάδων θεατών γιατί παρουσιάζουν στο έδαφος και στον αέρα σύγχρονα και ιστορικά αεροσκάφη. Αφορά μία ισχυρή θέληση, μια προσπάθεια να αναδειχθεί ο ευρύτερος αεροπορικός πολιτισμός, η εξέλιξη της αεροπορικής τεχνολογίας, η ιστορική μνήμη, η αεροπορική παιδεία και ο ρόλος των αεροπορικών επιδείξεων στη διατήρηση και μεταφορά της αεροπορικής παράδοσης από γενιά σε γενιά. Γιατί κάθε αεροπορική επίδειξη είναι, τελικά, μια υπενθύμιση ότι η Αεροπορία είναι ταυτόχρονα τεχνολογία, ιστορία, πολιτισμός και ανθρώπινη προσφορά.

Ωστόσο, το πρόσφατο δυστύχημα του F-4 Phantom και η τραγική απώλεια των δύο χειριστών του, **Επισμηναγού (Ι) Ιωάννη Μπλέσια και Σμηναγού (Ι) Δημητρίου Πέτρου**, κατά τη διάρκεια της αεροπορικής επίδειξης Athens Flying Week 2026, υπενθύμισε τη σοβαρότητα και τους κινδύνους της αεροπορικής δραστηριότητας. Αναμφισβήτητα το αεροπορικό πνεύμα ταυτίζεται με την πειθαρχία, την εκπαίδευση, την υπευθυνότητα και το σεβασμό στην ασφάλεια των ανθρώπων που το υπηρετούν.

Ωστόσο, είναι βαθιά αλήθεια ότι, την “καρδιά” κάθε πτήσης, τον σκοπό της, υπηρετούν Άνθρωποι, αεροπόροι μαχητές αφοσιωμένοι στο καθήκον, γνωρίζοντας ότι η αποστολή τους εμπεριέχει θυσίες, ότι είναι στιγμές που εξιδανικεύουν τους κινδύνους για έναν υψηλό σκοπό, διακινδυνεύοντας τη ζωή τους. Σε αυτήν την πραγματικότητα, οι δύο άξιοι αεροπόροι χειριστές του F-4 Phantom, μαχητές της πρώτης γραμμής, έδωσαν τη ζωή τους, άφησαν την τελευταία τους πνοή μέσα στο αεροσκάφος, σε μια πτήση πέραν από το θάνατο. Η πτήση αυτή δεν ήταν δική τους, δεν ήταν απλώς μία στιγμή ενός ακόμη “airshow”, ήταν η έκφραση μιας παράδοσης που υπηρετείται, ήταν μία πτήση αρετής, τόλμης, προβολής της αεροπορικής παιδείας και των δυνατοτήτων της Πολεμικής μας Αεροπορίας, αλλά και συμβολής στη διατήρηση της αεροπορικής ιστορίας και της μακράς παράδοσης των **Ελληνικών F-4 Phantom**.

Η οικογένεια της Πολεμικής Αεροπορίας γνωρίζει πολύ καλά τους κινδύνους και τις απώλειες που συνεπάγεται η υπηρεσία στους αιθέρες. Θρηνεί τους ανθρώπους της που δίνουν τη ζωή τους, βιώνει την απώλειά τους ως δική της. Τιμά τους δύο άξιους Αεροπόρους της. Στη θυσία τους αυτή δεν ήταν μόνοι τους, ήταν μαζί τους. Θα τους θυμάται πάντα και θα συνεχίζει, παρά τη θλίψη της απώλειάς τους, να υπηρετεί την Αποστολή της.

Η Πολεμική Αεροπορία θα πρέπει να συνεχίσει τη συμμετοχή της σε Αεροπορικές Επιδείξεις, για τη διατήρηση του υψηλού ηθικού και φρονήματος του προσωπικού της και τη διάδοση της αεροπορικής ιδέας, θεμελιώδες στοιχείο της παράδοσης και κουλτούρας της, μεταφέροντας στις επόμενες γενιές την αεροπορική γνώση, την ιστορία και τις αξίες που εκείνοι υπηρέτησαν!

Στο πλαίσιο αυτό και με αφορμή το δυστύχημα του F-4 Phantom, κρίνεται σκόπιμη η λήψη διορθωτικών μέτρων και η διερεύνηση διεθνών προτύπων και πρακτικών, με έμφαση στο μοντέλο διοργάνωσης του Royal International Air Tattoo-RIAT (σελ. 6 παρόντος), ως προς τη δομή του φορέα διοργάνωσης, την κατανομή αρμοδιοτήτων, τη χρηματοδότηση, τη συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, την προσέλκυση χορηγιών και συμμετοχών, καθώς και τον συνολικό σχεδιασμό και τη διαχείριση της διοργάνωσης.

Στυλιανός Αλεξόπουλος
Αντιπτέραρχος (Ι) ε.α.,
Πρόεδρος Δ.Σ. Α.ΑΚ.Ε.

Ενιαίος πίνακας 40 μεγάλων και σημαντικών Ευρωπαϊκών Air Shows

Ο Ενιαίος πίνακας 40 μεγάλων/σημαντικών ευρωπαϊκών air shows, παρουσιάζεται με κριτήριο το μέγεθος και τη σημασία τους για τη στρατιωτική αεροπορία-military aviation.

Σημείωση:

■ «Κρατικό» σημαίνει ότι ο βασικός διοργανωτής είναι κρατική/στρατιωτική αρχή,
 ■ «Ιδιωτικό» σημαίνει ότι ο βασικός διοργανωτής είναι ιδιώτης, aeroclub, charitable trust ή εμπορικός διοργανωτής.

■ «Μικτό» σημαίνει συνδιοργάνωση/συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού φορέα,

■ «Κρατικό /μικτό» σημαίνει βασικός διοργανωτής είναι κρατική/στρατιωτική αρχή, με δημόσια/εμπορική/ιδιωτική συμμετοχή,

■ «Ιδιωτικό/μικτό» σημαίνει ιδιωτική διοργάνωση με δημόσια υποστήριξη ή/και χρήση δημόσιας υποδομής,

■ «Δημόσιο/μικτό» σημαίνει δημόσια διοργάνωση με ιδιωτική χρηματοδοτική/εμπορική υποστήριξη.

Το ότι ένα air show πραγματοποιείται σε στρατιωτική βάση **δεν το κάνει αυτομάτως κρατικό**-το **RIAT** είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Το ευρωπαϊκό ημερολόγιο 2026 καταγράφει 401 events σε 29 χώρες και ξεχωρίζει 40 ως major events. [European Airshow Calendar — European Airshows](#)

→ Ευρώπη — 40 σημαντικά air shows

#	Airshow	Χώρα	Χαρακτήρας	Κύριος διοργανωτής / φορέας	Χώρος	Tactical demonstration
1	RIAT – Royal International Air Tattoo	Μ.Βρετανία	■ Ιδιωτικό	RAF Charitable Trust Enterprises (RAFCTE)	■ RAF Fairford – στρατιωτική βάση	■ Ναι
2	Athens Flying Week	Ελλάδα	■ Ιδιωτικό	Athens Flying Week / διοργανωτής + κρατική υποστήριξη/ ΠΑ & κατά περίπτωση, δημόσια συμβολή/ ΕΟΤ-ΠΣΕ	■ Tanagra Air Base - στρατιωτική βάση	■ Ναι
3	NATO Days & Czech Air Force Days	Τσεχία	■ Μικτό	NATO Days / δημόσιοι & ιδιωτικοί φορείς + Czech Defence	■ Ostrava Airport / πολιτικό αεροδρόμιο	■ Ναι
4	Sanicole International Airshow	Βέλγιο	■ Ιδιωτικό	Sanicole Aeroclub / διοργανωτική ομάδα	■ Sanicole Airfield / πολιτικό αεροδρόμιο, γενικής αεροπορίας	■ Ναι
5	Airpower	Αυστρία	■ Κρατικό /Μικτό	Austrian Armed Forces + Red Bull + Province of Styria	■ Zeltweg/Hinterstoisser AB / στρατιωτική βάση	■ Ναι
6	Radom Air Show	Πολωνία	■ Κρατικό	Polish Armed Forces / Ministry of Defence	■ Radom Airport/ μικτό, πολιτικό αεροδρόμιο με στρατιωτική υποδομή	■ Ναι
7	Danish Air Show	Δανία	■ Κρατικό	Royal Danish Air Force	■ αεροπορική βάση/ αλλάζει κάθε φορά	■ Ναι

#	Airshow	Χώρα	Χαρακτήρας	Κύριος διοργανωτής / φορέας	Χώρος	Tactical demonstration
8	BIAS – Bucharest International Air Show	Ρουμανία	 Μικτό/δημόσιο	Romanian aviation/public authorities + διοργανωτές	 Băneasa Airport/ μικτό, πολιτικό Α/Δ με πιθανές στρατιωτικές επιχειρήσεις	 Ναι
9	ILA Berlin	Γερμανία	 Μικτό/Εμπορικό + δημόσιο	Messe Berlin + BDLI	 BER / Berlin Brandenburg/ πολιτικό αεροδρόμιο	 Περιορισμένα
10	Farnborough International Airshow	Μ.Βρετανία	 Ιδιωτικό/εμπορικό	Farnborough International Ltd	 Farnborough Airport/ πολιτικό αεροδρόμιο	 Περιορισμένα
11	Air Legend	Γαλλία	 Ιδιωτικό	ιδιωτικός διοργανωτής/association	 Melun-Villaroche/ πολιτικό αεροδρόμιο, γενικής αεροπορίας	 Περιορισμένα
12	Le Temps des Hélices – La Ferté-Alais	Γαλλία	 Ιδιωτικό	Amicale Jean-Baptiste Salis	 La Ferté-Alais/ πολιτικό αεροδρόμιο, γενικής αεροπορίας	 Περιορισμένα
13	Meeting de l'Air – Cognac	Γαλλία	 Κρατικό	Fondation des Œuvres Sociales de l'Air / Armée de l'Air	 BA 709 Cognac/ στρατιωτική βάση	 Ναι
14	Meeting de l'Air – Saint-Dizier	Γαλλία	 Κρατικό	Armée de l'Air et de l'Espace	 BA 113/ στρατιωτική βάση	 Ναι
15	Somme International Airshow	Γαλλία	 Ιδιωτικό/μικτό	Ιδιωτικοί/ τοπικοί φορείς	 Albert-Picardie Airport/ πολιτικό αεροδρόμιο	 Ναι
16	French FlyAir / Dole-Tavaux	Γαλλία	 Ιδιωτικό	FlyAir / τοπικοί φορείς	 Dole-Jura Airport/ πολιτικό αεροδρόμιο	 Περιορισμένα
17	Aviation Fair / Aviation Days	Τσεχία	 Ιδιωτικό/μικτό	aviation organisations + τοπικοί φορείς	 πολιτικό αεροδρόμιο	 Περιορισμένα
18	Antidotum Airshow Leszno	Πολωνία	 Ιδιωτικό/μικτό	Antidotum organisers + τοπικοί φορείς	 Leszno Airport/ πολιτικό αεροδρόμιο, γενικής αεροπορίας	 Ναι
19	Slovak International Air Fest (SIAF)	Σλοβακία	 Μικτό	Slovak Aviation Association + Slovak Aviation Agency + δημόσιοι φορείς	 Košice Airport/ πολιτικό αεροδρόμιο	 Ναι
20	Baltic International Airshow	Λιθουανία	 Μικτό	τοπικοί/aviation φορείς + στρατιωτική συμμετοχή	 Šiauliai / πολιτικο-στρατιωτική υποδομή	 Ναι
21	Aero India-style European equivalent: Airshow Čáslav	Τσεχία	 Κρατικό	Czech Air Force / Defence	 Čáslav Air Base/ αεροπορική βάση	 Ναι

#	Airshow	Χώρα	Χαρακτήρας	Κύριος διοργανωτής / φορέας	Χώρος	Tactical demonstration
22	Swedish Air Force 100 Years Air Show	Σουηδία	 Κρατικό	Swedish Armed Forces / Flygvapnet	 Malmen Air Base/ αεροπορική βάση	 Ναι
23	Grado Air Show	Ιταλία	 Κρατικό / δημόσιο	Aeronautica Militare + τοπικές αρχές	 seafont , παραθαλάσσια, πολιτικός χώρος	 Ναι / Περιορισμένα
24	Frecce Tricolori anniversary/open events – Rivolto	Ιταλία	 Κρατικό	Aeronautica Militare	 Rivolto Air Base/ αεροπορική βάση	 Ναι
25	Italian Air Force national displays	Ιταλία	 Κρατικό	Aeronautica Militare	 αεροπορικές βάσεις	 Ναι
26	Spanish Air Force national/open displays	Ισπανία	 Κρατικό /μικτό	Ejército del Aire y del Espacio + local authorities	 Αεροπορικές βάσεις/παραλιακές πόλεις	 Ναι
27	Festival Aéreo Internacional San Javier	Ισπανία	 Μικτό	Ayuntamiento/τοπικοί φορείς + Ejército del Aire	 Mar Menor / San Javier , αεροπορική βάση	 Ναι
28	Portugal AF / Beja Air Show events	Πορτογαλία	 Κρατικό	Força Aérea Portuguesa	 Beja Air Base/ αεροπορική βάση, ανοικτό σε διεθνή πολιτική χρήση	 Ναι
29	Air Tattoo / RAF Cosford Air Show	Μ.Βρετανία	 Κρατικό /μικτό	RAF / δημόσιοι φορείς	 RAF Cosford/ αεροπορική βάση	 Ναι
30	Shuttleworth Military Air Show	Μ.Βρετανία	 Ιδιωτικό	Shuttleworth Collection/charitable	 Old Warden/ πολιτικό, ιδιωτικό αεροδρόμιο	 Περιορισμένα
31	Southport Air Show	Μ.Βρετανία	 Ιδιωτικό	event organisers +local authority	 Southport seafont/ παραθαλάσσια/πολιτικός χώρος	 Ναι / Περιορισμένα
32	Airbourne – Eastbourne International Airshow	Μ.Βρετανία	 Δημόσιο/ μικτό	Eastbourne Borough Council + partners	 Eastbourne seafont/ παραθαλάσσια/πολιτικός χώρος	 Ναι / Περιορισμένα
33	Jersey International Air Display	Channel Islands	 Δημόσιο/μικτό	Government of Jersey + organisers	 St Aubin's Bay/ παραθαλάσσια, πολιτικός χώρος	 Ναι / Περιορισμένα
34	Guernsey Air Display	Channel Islands	 Δημόσιο/μικτό	States of Guernsey + organisers	 St Peter Port/ παραθαλάσσια, πολιτικός χώρος	 Περιορισμένα

#	Airshow	Χώρα	Χαρακτήρας	Κύριος διοργανωτής / φορέας	Χώρος	Tactical demonstration
35	International Ayr Show	Scotland	 Μικτό	local authority + event organisation	 Ayr seafront/ παραθαλάσσια, πολιτικός χώρος	 Ναι / Περιορισμένα
36	Bucharest/Băneasa military aviation events	Ρουμανία	 Κρατικό /μικτό	Romanian Air Force / public+private partners	 Băneasa/ μικτό, πολιτικό Α/Δ με πιθανές στρατιωτικές επιχ/σεις	 Ναι
37	Aviatická pouť – Pardubice	Τσεχία	 Ιδιωτικό/μικτό	local aviation organisations	 Pardubice Airport/ μικτή χρήση	 Περιορισμένα
38	Leoš Janáček / Ostrava aviation events	Τσεχία	 Μικτό	NATO Days organisers + public partners	 Ostrava Airport / πολιτικό αεροδρόμιο	 Ναι
39	Meeting Aérien de Compiègne	Γαλλία	 Ιδιωτικό/μικτό	local aviation organisations + local authorities	 Compiègne-Margny/ πολιτικό αεροδρόμιο, γενικής αεροπορίας	 Ναι / Περιορισμένα
40	Breizh Airshow	Γαλλία	 Ιδιωτικό/μικτό	event organisers + local authorities	 Morlaix-Ploujean Airport/ πολιτικό αεροδρόμιο, γενικής αεροπορίας	 Ναι / Περιορισμένα

Διευκρίνιση: το **RIAT** δεν είναι «ιδιωτική αεροπορική επίδειξη» με την έννοια εκδήλωσης που ανήκει σε έναν ιδιώτη ή σε μια ιδιωτική εμπορική εταιρεία. Είναι εκδήλωση με **φιλανθρωπικό χαρακτήρα**, η οποία διοργανώνεται από την εταιρεία **Royal Air Force Charitable Trust Enterprises – RAFCTE**, (private company limited by guarantee, χωρίς μετοχικό κεφάλαιο), με την υποστήριξη της RAF/MoD και της USAF. Ο οικονομικός σκοπός της δεν είναι η διανομή κερδών σε ιδιοκτήτες/μετόχους, αλλά η δημιουργία πόρων για την επίτευξη των φιλανθρωπικών σκοπών της. Η Charity Commission περιγράφει την αποστολή της ως προώθηση της RAF και ενθάρρυνση νέων ανθρώπων και του προσωπικού της RAF, μέσω επιχορηγήσεων (grants), να αναπτύξουν και αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους στους τομείς: 1)STEM εκπαίδευση, 2)αεροπορία και διάστημα, 3)εκπαίδευση νέων, 4)υποτροφίες/aviation scholarships, 5)προγράμματα που ενθαρρύνουν νέους να ασχοληθούν με air, space & technology, και 6)δραστηριότητες που συνδέονται με την RAF και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.. ->[THE ROYAL AIR FORCE CHARITABLE TRUST - 1176054](#).

Για τα αποτελέσματα του 2025 η **RAFCTE** ανακοίνωσε ότι οι επιχορηγήσεις της είχαν επιτρέψει σε πάνω από **750.000 νέους** να συμμετάσχουν στα STEM educational programmes.

Στατιστικά Στοιχεία από τον παραπάνω πίνακα

Αριθμός Air Shows ανά Χαρακτήρα

 Κρατικά: **9**, Ιδιωτικά: **9**, Μικτά: **8**,   Κρατικά/Μικτά: **4**,   Κρατικά/Δημόσια: **1**,   Ιδιωτικά/Μικτά: **6**,   Δημόσια/Μικτά: **3**.

Αριθμός Air Shows ανά Χώρα και Χαρακτήρα

Μ.Βρετανία: 9 (Ιδιωτικά-5, Κρατικό/Μικτό-1, Δημόσια/Μικτά-3 (Channel Islands-2, Scotland-1),

Γαλλία: 8 (Κρατικά-2, Ιδιωτικά-3, Ιδιωτικά/Μικτά-3),

Τσεχία: 5 (Κρατικό-1, Μικτά-2, Ιδιωτικά/Μικτά-2),

Ιταλία: 3 (Κρατικά-2, Κρατικό/Δημόσιο-1),

Πολωνία: 2 (Κρατικό-1, Κρατικό/Μικτό-1),

Ισπανία: 2 (Κρατικό/Μικτό-1, Μικτό-1),

Ρουμανία: 2 (Κρατικό/Μικτό-1, Μικτό-1),

Δανία: 1 Κρατικό,

Πορτογαλία: 1 Κρατικό,

Σουηδία: 1 Κρατικό

Αυστρία: 1 Κρατικό/Μικτό,

Βέλγιο: 1 Κρατικό/Μικτό,

Ελλάδα: 1 Ιδιωτικό,

Γερμανία: 1 Μικτό,

Λιθουανία: 1 Μικτό,

Σλοβενία: 1 Μικτό.

Αριθμός Air Shows ανά Χώρο διεξαγωγής

Air Show	Χώροι
 Κρατικά	 Κρατικοί: 7, (Γαλλία: 2, Δανία: 1, Ιταλία: 2, Τσεχία: 1, Σουηδία: 1)
 Ιδιωτικά	 Κρατικοί: 2, (Ελλάδα: 1, Μ.Βρετανία: 1)
 Μικτά	 Κρατικοί: 1, Ισπανία
 Κρατικά/Μικτά	 Κρατικοί: 2, (Ισπανία: 1, Μ.Βρετανία: 1)
 Ιδιωτικά	 Πολιτικοί: 6, (Βέλγιο: 1, Μ.Βρετανία: 2, Γαλλία: 3)
 Μικτά	 Πολιτικοί: 4, (Γερμανία: 1, Τσεχία: 2, Σλοβακία: 1)
 Κρατικά/Μικτά	 Πολιτικοί: 2, (Αυστρία 1, Ρουμανία: 1)
 Ιδιωτικά/Μικτά	 Πολιτικοί: 5, (Γαλλία 3, Πολωνία: 1, Τσεχία: 1)
 Κρατικά	 Μικτοί: 2, (Πολωνία: 1, Πορτογαλία: 1)
 Μικτά	 Μικτοί: 2, (Ρουμανία: 1, Λιθουανία: 1)
 Ιδιωτικά/Μικτά	 Μικτοί: 1, Τσεχία
 Κρατικά/Δημόσια	 Seafront: 1, Ιταλία
 Ιδιωτικά	 Seafront: 1, Μ.Βρετανία
 Μικτά	 Seafront: 1, Μ.Βρετανία
 Δημόσια/Μικτά	 Seafront: 3, Μ.Βρετανία

Αριθμός «Tactical Demonstration» σε Air Shows

→ **Ναι:** 24 (σε Ιδιωτικά: 3, Μικτά: 6, Κρατικά: 9, Κρατικά/Μικτά: 4, Ιδιωτικά/Μικτά: 2),

→ **Περιορισμένα:** 9 (σε Ιδιωτικά: 5, Μικτά: 1, Δημόσια/Μικτά: 1, Ιδιωτικά/Μικτά: 2)

→ **Ναι** ή **Περιορισμένα** [κατά περίπτωση]: 7, (σε Ιδιωτικά: 1, Μικτά: 1, Δημόσια/Μικτά: 2, Κρατικά/Δημόσια: 1, Ιδιωτικά/Μικτά: 2)

Οποιοδήποτε fast-jet solo ή team display δεν θεωρείται tactical demonstration.

Το **Ναι** ή **Περιορισμένα** σημαίνει ότι στο πρόγραμμα υπάρχει ή έχει υπάρξει **πραγματικό operational/tactical demonstration**, όπως: **α)**tactical transport / A400M tactical display, **β)**combat formation, **γ)**mixed formation διαφορετικών τύπων, **δ)**simulated attack/defence, **ε)**operational helicopter/fighter demonstration, **στ)**tactical scenario, με περισσότερα από ένα αεροσκάφη.

Στο βρετανικό πλαίσιο, η βασική αρχή είναι ότι ο **Event Organiser (EO)** έχει την ευθύνη για τη συνολική διοργάνωση, ενώ ο **Flying Display Director (FDD)** έχει την ευθύνη για την ασφαλή διεξαγωγή της πτητικής δραστηριότητας. **Σε στρατιωτικό χώρο**, ο **FDD** υπάγεται στον **Head of Establishment (HoE)**, συνήθως τον Station Commander.

[UK flying displays - regulation and assurance - GOV.UK](#)

[RA 2335 - Flying Displays, Display Flying, Display Parachuting, Role Demonstrations and Flypasts](#)

Το ευρωπαϊκό circuit έχει πλέον επίσημα ξεχωριστή κατηγορία «**Tactical Demonstration**». Για παράδειγμα, το γαλλικό **A400M Tactical Display** είναι επίσημο display της Armée de l'Air et de l'Espace και παρουσιάζει τον A400M ως tactical transport/air-to-air refuelling platform.

->[French Air & Space Force A400M Display 2026 Schedule | European Airshows — European Airshows](#)

Αντίστοιχα, το γαλλικό πρόγραμμα display έχει ξεχωριστά **Rafale Solo Display, Patrouille de France** και άλλες **tactical demonstrations** — δηλαδή το ίδιο κράτος έχει διαφορετικές κατηγορίες display.

-> [French Air & Space Force Official Ambassadors 2026 Display Schedule — European Airshows](#)

//

Χρονολόγιο 20 σοβαρότερων ατυχημάτων σε ευρωπαϊκά air shows 1950–2015

Παρακάτω παρουσιάζεται ένα χρονολόγιο 20 από τα σοβαρότερα ατυχήματα σε ευρωπαϊκά air shows την περίοδο 1950–2015. Έχουν επιλεγεί κυρίως με βάση τον αριθμό νεκρών και, σε δεύτερο επίπεδο, τον αριθμό τραυματιών και την επίδραση που είχαν στην ασφάλεια των αεροπορικών επιδείξεων.

Σημείωση: η στήλη «**νεκροί**» περιλαμβάνει πλήρωμα/πιλότους και άτομα στο έδαφος. Για ορισμένα παλαιότερα περιστατικά οι αριθμοί των τραυματιών διαφέρουν μεταξύ πηγών.

Χρονολόγιο

#	Ημ/νία	Χώρα / Airshow	Αιφος	Νεκρ οί	Τραυμα τίες	Τι συνέβη
1	6/9/1952	GB Farnborough, Hv. Βασίλειο	de Havilland DH.110	31	δεκάδες	Το πρωτότυπο DH.110 διαλύθηκε στον αέρα κατά τη διάρκεια επίδειξης. Τμήματα του αεροσκάφους και καύσιμα έπεσαν στην περιοχή των θεατών. Σκοτώθηκαν ο πιλότος John Derry, ο navigator Tony Richards και 29 θεατές. Το δυστύχημα οδήγησε σε σημαντικές αλλαγές στις διαδικασίες ασφαλείας των βρετανικών airshows.

#	Ημ/νία	Χώρα / Airshow	Α/φος	Νεκρ οί	Τραυμα τίες	Τι συνέβη
						-> Farnborough International Airshow - Wikipedia -> ZERO ERROR MARGIN Airshow Display Flying Analysed (συνημ. Pdf)
2	20/9/1958	GB RAF Syerston	Avro Vulcan VX770	7	3	Το πρωτότυπο Vulcan εκτελούσε fly-past/επίδειξη όταν το δεξί πτερύγιο υπέστη δομική αστοχία. Το αεροσκάφος συνετρίβη. Σκοτώθηκαν και οι 4 επιβαίνοντες και 3 άτομα στο έδαφος. -> 1958 Syerston Avro Vulcan crash - Wikipedia
3	3/6/1961	FR Paris Air Show, Le Bourget	Convair B- 58A Hustler	3	0	Το «The Firefly» εκτέλεσε χαμηλού ύψους ακροβατικό ελιγμό, μπήκε σε νέφος και ο χειριστής έχασε την αναφορά προσανατολισμού. Το αεροσκάφος συνετρίβη κοντά στο Louvres και σκοτώθηκαν και τα τρία μέλη του πληρώματος. -> 3 June 1961 This Day in Aviation -> Accident Convair B-58A Hustler 59-2451, Saturday 3 June 1961
4	15/6/1965	FR Paris Air Show	Convair B- 58 Hustler	1	2	Κατά την επίδειξη το B-58 συνετρίβη στην περιοχή του αεροδρομίου. Ο πιλότος σκοτώθηκε και δύο άλλα μέλη του πληρώματος τραυματίστηκαν.
5	20/9/1968	GB Farnboroug h	Breguet 1150 Atlantic	6	—	Το γαλλικό Atlantic εκτελούσε επίδειξη με έναν κινητήρα όταν συνετρίβη πάνω σε εγκαταστάσεις του Royal Aircraft Establishment. Σκοτώθηκαν και τα 5 μέλη του πληρώματος και ένας εργαζόμενος στο έδαφος. -> Farnborough International Airshow - Wikipedia
6	11/9/1970	GB Farnboroug h	Wallis WA- 117 Gyrocopter	1	0	Το πειραματικό γυροκόπτερο έχασε τον έλεγχο κατά τη διάρκεια επίδειξης μετά από γρήγορη διέλευση. Ο πιλότος σκοτώθηκε. -> List of air show accidents and incidents in the 20th century - Wikipedia
7	3/7/1973	FR Paris Air Show	Tupolev Tu- 144S	14	—	Το υπερηχητικό Tu-144 μπήκε σε απότομη κάθοδο κατά τη διάρκεια της επίδειξης και διαλύθηκε σε χαμηλό ύψος. Τα συντρίμια έπεσαν στην

#	Ημ/νία	Χώρα / Airshow	Α/φος	Νεκρ οί	Τραυμα τίες	Τι συνέβη
						περιοχή του Goussainville. Σκοτώθηκαν και οι 6 επιβαίνοντες και 8 άνθρωποι στο έδαφος. -> List of accidents and incidents involving airliners by location
8	1/9/1974	GB Farnborough	Sikorsky S- 67 Blackhawk	2	0	Το πρωτότυπο επιθετικό ελικόπτερο εκτελούσε χαμηλό roll. Κατά την ανάκτηση του ελιγμού συνετρίβη στον διάδρομο. Και τα δύο μέλη του πληρώματος σκοτώθηκαν. -> Farnborough International Airshow - Wikipedia
9	21/9/1980	GB Biggin Hill Battle of Britain Airshow	Douglas A- 26 Invader	7	0	Το warbird έκανε γρήγορη διέλευση μπροστά από τους θεατές και επιχείρησε climbing roll/wingover. Όταν βρέθηκε ανεστραμμένο, έχασε τον έλεγχο και έπεσε σε κοιλάδα. Σκοτώθηκαν ο πιλότος και 6 επιβάτες. -> 1980 Biggin Hill Invader crash - Wikipedia
10	22/5/1983	DE Rhein- Main Air Base, Φρανκφούρ τη	Canadair CF-104 Starfighter	6	—	Ένα από τα CF-104 του σχηματισμού ξέφυγε από την πορεία του και συνετρίβη σε δρόμο κοντά στο airshow. Ο πιλότος πρόλαβε να εκτιναχθεί, αλλά φλεγόμενα συντρίμμια έπεσαν πάνω σε αυτοκίνητο, σκοτώνοντας πέντε μέλη μιας οικογένειας και αργότερα μία ακόμη επιβάτιδα. -> 1983 Rhein-Main Starfighter crash - Wikipedia
11	16/9/1984	PL Opole– Polska Nowa Wieś	PZL-Mielec An-2	11	14	Το An-2 μετέφερε επιβάτες για την αεροπορική επίδειξη. Μετά την απογείωση, κατά την αρχική άνοδο, απώλεσε ταχύτητα και κατέπεσε. Από τους 25 επιβαίνοντες, 11 σκοτώθηκαν και 14 τραυματίστηκαν. Η έρευνα απέδωσε το δυστύχημα σε απώλεια ελέγχου κατά την άνοδο και υπερφόρτωση. -> Crash of a PZL-Mielec AN-2T in Opole: 11 killed Bureau of Aircraft Accidents Archives
12	2/8/1987	GB Shingay, Hertfordshir	Stampe SV.4B	2	0	Κατά τη διάρκεια ακροβατικών έσπασαν τα αριστερά πτερύγια. Το αεροσκάφος έγινε ανεξέλεγκτο και

#	Ημ/νία	Χώρα / Airshow	Α/φος	Νεκρ οί	Τραυμα τίες	Τι συνέβη
		e				συνετρίβη. Σκοτώθηκαν και οι δύο επιβαίνοντες. -> Accident Stampe SV.4B G-ATKC, Sunday 2 August 1987
13	28/8/1988	DE Ramstein Flugtag	3 × Aermacchi MB-339PAN	70	500+	Τρία MB-339 της Frecce Tricolori συγκρούστηκαν κατά την εκτέλεση του σχηματισμού «piercing the heart». Ένα από τα αεροσκάφη έπεσε προς την περιοχή των θεατών και φλεγόμενα συντρίμια και καύσιμα χτύπησαν το πλήθος. Σκοτώθηκαν οι 3 πιλότοι και 67 άτομα στο έδαφος. Πρόκειται για ένα από τα πιο καταστροφικά airshow accidents στην ιστορία. -> Ramstein air show disaster - Wikipedia
14	28/8/1988	BE Kleine Brogel Air Base	Aermacchi M-290 RediGO	1	0	Την ίδια ημέρα με το Ramstein, ο Φινλανδός πιλότος Ari Piippo εκτελούσε επίδειξη όταν το RediGO δεν κατάφερε να ανακάμψει από spin. Ο πιλότος σκοτώθηκε. -> List of air show accidents and incidents in the 20th century - Wikipedia
15	26/7/1997	BE Ostend Airshow	Walter Extra EA-300	9	~40	Ο πιλότος των Royal Jordanian Falcons έχασε τον έλεγχο κατά τη διάρκεια χαμηλού ακροβατικού ελιγμού. Το αεροσκάφος συνετρίβη στο τέλος του διαδρόμου και η φωτιά/συντρίμια έφτασαν σε περιοχή με θεατές και σκηνή πρώτων βοηθειών. Σκοτώθηκε ο πιλότος και 8 άτομα στο έδαφος. -> Ostend–Bruges International Airport - Wikipedia -> Royal Jordanian Falcons History
16	2–3/6/ 2001	GB Biggin Hill Airshow	de Havilland Vampire / P- 63 Kingcobra	3	—	Σε δύο ξεχωριστά ατυχήματα του ίδιου airshow, ένα Vampire συνετρίβη σκοτώνοντας και τους δύο πιλότους, ενώ την επόμενη ημέρα ένα P-63 Kingcobra έχασε τον έλεγχο κατά την ανάβαση και σκοτώθηκε ο πιλότος. -> List of air show accidents and incidents
17	1/9/2007	PL Radom Air Show	2 × Zlin Z- 526	2	0	Δύο αεροσκάφη της ομάδας επίδειξης συγκρούστηκαν στον αέρα κατά τη διάρκεια σχηματισμού. Και οι δύο

#	Ημ/νία	Χώρα / Airshow	Α/φος	Νεκρ οί	Τραυμα τίες	Τι συνέβη
						πιλότοι σκοτώθηκαν. -> List of air show accidents and incidents in the 21st century - Wikipedia
18	26/4/2008	DE Kindel Airfield	ελαφρύ αεροσκάφος	1	10	Αεροσκάφος κατά την απογείωση παρέκκλινε από την πορεία του και κατέληξε στην περιοχή των θεατών, προκαλώντας έναν θάνατο και δέκα τραυματισμούς. --> ANSA-SCHEDA/ Da Ramstein a oggi, quando airshow diventa tragedia - Notizie - Ansa.it
19	5/9/2010	DE Lauf- Lillinghof, κοντά στη Νυρεμβέργη	de Havilland Tiger Moth	1	38	Το διπλάνο συνετρίβη προς την πλευρά των θεατών κατά τη διάρκεια της επίδειξης. Μία γυναίκα σκοτώθηκε και 38 άνθρωποι τραυματίστηκαν, 5 σοβαρά. -> List of air show accidents and incidents in the 21st century - Wikipedia . --> ANSA-SCHEDA/ Da Ramstein a oggi, quando airshow diventa tragedia - Notizie - Ansa.it
20	22/8/2015	GB Shoreham Airshow	Hawker Hunter T7	11	13	Ο Hunter εκτελούσε ελιγμό με κατακόρυφο και περιστροφικό στοιχείο. Στην κορυφή βρέθηκε ανεστραμμένος και, κατά την κάθοδο, δεν κατάφερε να επανέλθει σε οριζόντια πτήση πριν χτυπήσει την A27. Σκοτώθηκαν 11 άνθρωποι στο έδαφος και τραυματίστηκαν 13, μεταξύ των οποίων ο πιλότος. Η επίσημη έρευνα έκανε 32 συστάσεις ασφαλείας. -> Aircraft Accident Report AAR 1/2017 - G-BXFI, 22 August 2015 - GOV.UK -> AAIB review of G-forces in Shoreham accident - GOV.UK

Παρατηρήσεις

Το Ramstein του 1988 ξεχωρίζει δραματικά. Οι 70 νεκροί και οι εκατοντάδες τραυματίες προέκυψαν κυρίως επειδή η σύγκρουση έγινε μέσα στην περιοχή της επίδειξης και τα συντρίμια κατέληξαν στο πλήθος.

[Ramstein air show disaster - Wikipedia](#)

Το Shoreham του 2015 είναι διαφορετική περίπτωση: το αεροσκάφος δεν έπεσε απευθείας πάνω στις κερκίδες, αλλά σε δημόσιο δρόμο δίπλα στον χώρο της επίδειξης. Η AAIB κατέληξε ότι

ο ελιγμός είχε αρχίσει από χαμηλότερο ύψος και μικρότερη ταχύτητα από τα προβλεπόμενα για τον συγκεκριμένο ελιγμό, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει επαρκές ύψος για ασφαλή ανάκτηση.

[Aircraft Accident Report AAR 1/2017 - G-BXFI, 22 August 2015 - GOV.UK](#)

Στυλιανός Αλεξόπουλος

Αντιπτέραρχος (Ι) ε.α.,

Πρόεδρος Δ.Σ. Α.ΑΚ.Ε.